

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

PROFESIJNÝ A KARIÉROVÝ RAST
pkrmpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja L'Z Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Vyučovanie anglického jazyka bez materiálov a s minimálnymi učebnými prostriedkami

Mgr. Danka Kapucianová
generálna riaditeľka
Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Vyučovanie anglického jazyka bez materiálov a s minimálnymi učebnými prostriedkami

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Otvorenie sa európskeho pracovného prostredia pre všetky štáty európskej únie a prítomnosť anglicky hovoriacich osôb na slovenskom pracovnom trhu si vyžiadali zmeny v prístupe k výučbe anglického jazyka na našich školách. Skúsenosti samostatných používateľov anglického jazyka poukázali na potrebu zmeniť metódy a formy výučby anglického jazyka smerujúce žiaka k sebaistej komunikácii v anglickom jazyku. Proces pasívneho prijímania nových poznatkov o jazyku je potrebné zmeniť na proces výučby jazyka s aktívnou účasťou učiaceho sa. Rovnako je potrebné zmeniť myslenie a názory učiacich sa, že za výsledok učebnej činnosti zodpovedá učiteľ a implementovať do praxe autonómny prístup pri učení sa cudzieho jazyka.

Aktuálnosť doby a súčasný tlak na učiteľa si vyžaduje maximalizovať efektivitu vzdelávacieho procesu a minimalizovať prípravu materiálov tak, aby výučba smerovala k rozvoju komunikatívnej kompetencie žiakov a bola zároveň pre žiakov atraktívna. Do popredia sa v súčasnosti dostáva metodika, v ktorej sa učiteľ prispôsobuje novému pracovnému prostrediu s minimálnou alebo žiadnou podporou učebných materiálov a prostriedkov, pričom sa zameriava na reálnu komunikáciu.

Východiskom pre túto metodiku je prístup zameraný na študenta „student-centred approach“ a komunikatívny prístup „Dogme“, ktorý podporuje výučbu bez tlačenej materiálov a namiesto toho sa zameriava na konverzačnú komunikáciu medzi žiakmi a učiteľmi. Autorom tohto jazykového prístupu je autor Scott Thornbury.

Vzdelávacie program je určený pre skúsených učiteľov, ktorí síce vo svojej práci používajú jazykové učebnice, avšak veria, že učenie na nich úplne nezávisí. Výhoda vyučovania s minimálnymi resp. žiadnymi učebnými prostriedkami je v tom, že učiteľ využíva svojich žiakov ako hlavný učebný zdroj, tzn. že hlavný dôraz sa kladie na nich. Žiaci sú hlavnými protagonistami procesu učenia, pričom vstup nie je sprostredkovaný, ale generovaný samotnými žiakmi. Učiteľ využíva interaktivitu žiakov, obsah vyučovania nie je sprostredkovaný učiteľom, ale vychádza z dialógu medzi žiakmi a učiteľom. Dogme metodika stavia na kreativite, flexibilitate, improvizácii učiteľa a hlavne šetrí čas pri príprave materiálov.

Predkladaný program smeruje k celkovej facilitácii práce učiteľa s cieľom preskúmať alternatívne spôsoby jazykovej výučby, so začlenením tvorivej metodiky. Po jeho ukončení učiteľ bude plne schopný a kompetentný aplikovať získané vedomosti z metodiky do samotnej učiteľskej praxe.

Učiteľ získa vedomosti a nadobudne zručnosti pri plánovaní, príprave a použití nových trendov a postupov vo vyučovaní anglického jazyka s minimálnym využitím učebných prostriedkov a materiálov.

Potrebu vzdelávacích programov zameraných na využívanie inovatívnych metodických postupov na rozvíjanie komunikačných zručností žiakov odporúčajú pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2014/2015 (zdroj: <https://www.minedu.sk/data/att/6148.pdf/pedagogicko-organizacne-pokyny-na-skolsky-rok-20142015/>, str. 10 bod 2 a 3) a tiež Spoločný európsky referenčný rámec (SERR), ktorý definuje používanie jazyka a jeho používateľa, komunikačné úlohy a zámery a komunikačné jazykové procesy, stratégie a činnosti (zdroj: http://www.fedu.uniba.sk/fileadmin/user_upload/editors/KRJI/cienovia/SERR_2006def.pdf, str. 45-92).

Rovnako tiež v Konceptii vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách je jedným z hlavných cieľov a stratégií výučby cudzích jazykov práce komunikatívny prístup (zdroj: <http://www2.statpedu.sk/buxus/docs/predmety/kvcudzj.pdf>, str. 8-11).

V súlade s týmito požiadavkami sme presvedčení, že práve predkladaný program môže učiteľov anglického jazyka nasmerovať bližšie k žiakovi využívajúc najnovšie poznatky z lingvodidaktiky.

Druh kontinuálneho vzdelávania: aktualizáčn  vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania: Kombinovan  forma, prezen n  a di tan n 

Ciele vzdelávacieho programu:

Hlavn  cieľ vzdelávacieho programu:

Roz riť a aktualizovať profesijn  kompetencie, ktor  umožnia učiteľom anglického jazyka na základných a stredných školách tvorivo a flexibilne plánovať vyu ovacu hodinu s minimálnymi alebo žiadnymi učebnými prostriedkami a pou ivať vyučovacie metódy a techniky tak, aby zvyšovali celkov  komunik tívnu kompetenciu žiakov.

 pecifick  cieľe:

- **Preh biť** poznatky o výučbe bez materiálov a s minimálnymi učebnými prostriedkami a znalosti o role učiteľa a žiaka vo výučbe bez materiálov.
- **Preh biť** znalosti o inovačných metódach a formách práce na vyučovacej hodine anglického jazyka s dôrazom na rozvoj jazykových komunika n ch kompetencií.
- **Rozvíjať** schopnosť aplikovať vybran  metódy a formy práce na rozvoj jazykových komunika n ch kompetencií.
- **Rozširovať** kompetencie v oblasti metodiky práce zameranej na vyučovanie *slovnej zásoby, gramatiky a jazykových zru nosťi* so zameran m na reálny jazyk a autentick  komunikáciu bez materiálov.
- **Rozvíjať** poznatky o *princípoch vyučovania jazykových zru nosťi* s dôrazom na vyv azen  uplatňovanie receptívnych a produktívnych zru nosťi.
- **Rozvíjať** poznatky v súvislosti s tvorbou *vhodných úloh v súlade s cieľovými požiadavkami* na schopnosti a zru nosťi žiakov.
- **Rozširovať** poznatky o pl novan , príprave a organizovan  výučby a manažmente triedy.
- **Rozvíjať** zručnosť pou ivať techniky a aktivity, ktor  rozvíjajú jazykov  kompetencie žiakov, kritick  myslenie a schopnosť vyjadriť svoj názor.

Obsah vzdelávacieho programu:

Tematick� celok 1: Vyučovanie s minimálnymi učebnými prostriedkami, resp. bez materiálov. Rola učiteľa a žiaka.	�asov� rozsah	
	Forma	Rozsah
<ul style="list-style-type: none"> • Communicative Approach „Dogme“ (<i>výučba bez materiálov – výhody a nevýhody, interaktivita medzi žiakmi a učiteľom, obsah vyučovania vychádzajúci z dialógu, metóda „scaffolding“, „student-centred approach“ – výučba zameran� na študenta, reálna komunikácia</i>). • Techniky „photocopy-free“ a „do-it-yourself“, „students-generated lessons“ a „live listening techniques“ – �iv� posluchov� techniky. • „Teaching by Doing and Experience“ – učenie skúsenosťou a „teaching as conversation“. • Rola učiteľa a žiaka vo výučbe bez materiálov (<i>analýza potrieb a o�ak�van� žiakov, siln� a slab� stránky, zru�nosťi učiteľa vo výučbe bez materiálov: umenie improvizácie, kreativity a flexibility, interaktivita medzi žiakmi a učiteľmi, žiakmi generovan� vstupy, vrstovnick� učenie, „learning by teaching“</i>).	prezenčne	4
	prezenčne	2
	prezenčne	2
Di�tan�n� �loha: Navrhnuť do vyučovacieho procesu dve aktivity na vybran�	dištančne	2

témy učebných osnov smerujúce k rozvíjaniu reálneho jazyka a zvyšovaniu autentickej komunikácie (diológy, konverzácie alebo rolové hry z bežného života). Výstup: Realizácia a písomné spracovanie priebehu komunikačných aktivít na hodine, reakcie žiakov, silné a slabé stránky priebehu aktivity na hodine. Elektronicky poslať lektorovi vzdelávania vo formáte A 4 v rozsahu cca 2 - 4 normostrán. Spätná väzba: písomne od lektora (elektronickou formou).		
Tematický celok 2: Plánovanie a príprava výučby s minimálnymi učebnými prostriedkami, resp. bez materiálov		
<ul style="list-style-type: none"> Plánovanie hodiny a manažment triedy bez materiálov. Organizovanie a manažovanie prostredia triedy. Manažment hodiny, príprava na hodinu (<i>ako používať základné učebné materiály, ako zapojiť žiakov do vytvárania učebných materiálov, ako využívať potenciál žiakov, predstavivosť kreativitu a improvizáciu vo výučbe</i>). Tipy a myšlienky zahŕňajúce žiacke nápady. 	prezenčne prezenčne prezenčne prezenčne	1 1 2 4
Dištančná úloha: Navrhnuť do vyučovacieho procesu tri aktivity s využitím potenciálu žiakov bez materiálov na rozvoj jednej jazykovej zručnosti na ľubovoľnú tému. Výstup: Realizácia a písomné spracovanie priebehu komunikačných aktivít na hodine, reakcie žiakov, silné a slabé stránky priebehu aktivity na hodine. Elektronicky poslať lektorovi vzdelávania vo formáte A 4 v rozsahu cca 2 - 4 normostrán. Spätná väzba: písomne od lektora (elektronickou formou).	dištančne	3
Tematický celok 3: Vyučovanie jazykových zručností, gramatiky a slovnej zásoby bez materiálov		
<ul style="list-style-type: none"> Ústne zovšeobecnenie výstupov dištančnej úlohy k téme 2 a diskusia k nim. Vyučovanie slovnej zásoby a jazykových zručností s minimálnou podporou učebných prostriedkov (<i>spôsoby a tipy na prípravu hodín zameraných na rozvoj a rozširovanie slovnej zásoby a rozvoj produktívnych zručností, úlohy na čítanie s porozumením generované žiakmi, živé posluchové techniky</i>). Vyučovanie gramatiky s minimálnou podporou učebných prostriedkov (<i>spôsoby a tipy na prípravu gramatických hodín s využitím „photocopy-free“ a „do-it-yourself“ techník</i>). Prepojenosť gramatiky a funkčného jazyka, tipy na vyučovanie gramatiky v kontexte. Jazykové hry a aktivity, ktoré vyžadujú minimálne učebné prostriedky. 	prezenčne prezenčne prezenčne prezenčne prezenčne	1 3 2 1 1
Dištančná úloha: Príprava časti vyučovacej hodiny zameranej na vyučovanie slovnej zásoby, gramatiky alebo jazykových zručností podľa výberu účastníka s minimálnou podporou učebných prostriedkov na ľubovoľnú tému. Výstup: Elektronicky poslať lektorovi vzdelávania vo formáte A 4 v rozsahu cca 2 - 4 normostrán. Spätná väzba: písomne od lektora (elektronickou formou).	dištančne	3
Tematický celok 4: Využitie skrytého potenciálu učebnice		
<ul style="list-style-type: none"> Ústne zovšeobecnenie výstupov dištančnej úlohy k téme 3 a diskusia k nim. Obmedzenie použitia tlačených materiálov a učebníc. Tipy a nápady ako invenčne využiť skrytý potenciál, ktorý ponúka učebnica. 	prezenčne prezenčne prezenčne	1 2 2

• Svet okolo nás – rozvoj kľúčových a globálnych kompetencií žiaka pri práci s učebnicou.	prezenčne	3
---	-----------	---

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu má kompetencie využívať všetky poznatky a zručnosti nadobudnuté v programe vo vlastnom vyučovacom procese. Má schopnosti získané poznatky zo vzdelávania využívať pri plánovaní rozvoja 4 zručností (čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, písanie, hovorenie).

Absolvent je schopný aplikovať tieto poznatky a zručnosti do výučby tak, aby sa dosiahol celkový moderný a veľmi interaktívny priebeh vyučovacieho procesu v súlade s požiadavkami na modernú školu a aby výraznou mierou prispieval k zvyšovaniu celkovej komunikačnej kompetencie a kritického myslenia žiakov.

Rozsah a trvanie vzdelávacieho program: spolu 40 hodín, z toho 32 hodín prezenčne a 8 hodín dištančne.

Trvanie vzdelávacieho programu: najviac 10 mesiacov.

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov, kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ

Podkategórie:

- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy),
- učiteľ jazykovej školy,
- učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie.

Kariérový stupeň:

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia: -

Vyučovací predmet: anglický jazyk

Podmienky pre zaradenie uchádzačov na kontinuálne vzdelávanie:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu učiteľa v uvedených podkategóriách, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vyučovanie anglického jazyka v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania a preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Písomná prihláška, v ktorej riaditeľ potvrdí údaje o zaradení pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie, kariérového stupňa. Požaduje sa čitateľne a úplne vyplnená prihláška, vlastnoručne podpísaná uchádzačom o vzdelávanie.

Ak riaditeľ školy nepotvrdí v prihláške údaje o zaradení pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie, kariérového stupňa, preukáže uchádzač príslušnosť k cieľovej skupine dokladmi o dosiahnutom stupni vzdelávania, resp. inými relevantnými dokumentmi. Oprávnenosť zaradenia posúdi poskytovateľ vzdelávania.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončovanie:

Aktualizačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred účastníkmi vzdelávania a lektorom.

Požiadavky na ukončovanie vzdelávacieho programu:

1. Absolvovanie min. 80 % prezenčného vzdelávania doložené podpisom na prezenčných listinách.
2. Vypracovanie a odovzdanie úloh vyplývajúcich z dištančnej formy vzdelávania.
3. Záverečná prezentácia. Obsah prezentácie: Spracovaná metodika jednej vyučovacej hodiny bez podpory materiálov, resp. s minimálnymi učebnými prostriedkami s uplatnením metód z obsahu vzdelávania zameraných na rozvoj jazykových zručností. Formát PowerPoint, rozsah cca 10 snímok.

Personálne zabezpečenie vzdelávacieho programu:

Garant vzdelávacieho programu:

PaedDr. Zuzana Duchoňová, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou a aprobáciou pre anglický jazyk, Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 05 Bratislava.

Garant spĺňa požiadavky § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z v znení neskorších predpisov.

Lektori: učители pre kontinuálne vzdelávanie s aprobáciou anglický jazyk, vysokoškolskí učители a zahraniční lektori s lektorskou praxou, učители z praxe s aprobáciou anglický jazyk a minimálne prvou atestáciou.

Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie vzdelávacieho programu:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a z prostriedkov rozpočtu MPC Bratislava.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne a technické zabezpečenie vzdelávania pre 1 vzdelávaciu skupinu:

Štandardná miestnosť pre 20 – 30 účastníkov, dataprojektor, PC, biela flipčartová tabuľa, 30 ks flipčartových papierov a fixky. Prezenčná časť vzdelávania sa bude realizovať v priestoroch regionálnych pracovísk MPC alebo v učebniach kontinuálneho vzdelávania zriadených na školách a dištančná časť prostredníctvom mailovej komunikácie.

Informačné zabezpečenie:

Bezplatne bude účastníkom poskytnutý dištančný text v elektronickej forme a študijný text v tlačenej forme.

“Teaching Unplugged” S. Thornbury & L. Meddling (Delta Publishing), 2010

“Lessons from the Learner“ S. Deller, S. (Pilgrims-Longman Series), 1990

“Learner-based Teaching” C. Campbell & H. Kryszevska (OUP), 1992

Návrh počtu kreditov: 10 kreditov,

8 kreditov za rozsah vzdelávacieho programu a 2 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania.